

San 21 nan Okutoburu - san 1993
A songo: DOROME 10 - N° 251

kibaru

A bë bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hâké : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Basiriki TURE

GELEYA B'AN BEE KAN

Abudulayi Seku SO

KASAARA

SORODASI
JALATIGIBA
SABA KA
FAATULI

(n° 8)

YEREKOLOSI

NTCNW MA
FARA SAHELI
JAMANAW LA
FOLO

(n° 7)

DIJÉ "KURARUZI" SIGIKUN: HADAMADEN NI KISILI N'A GASI SIGILI

K'a ta sa 1993 Utikalo tile 30 la, ka s'a Setanburukalo tile föl don ma, dijé jamana hörönyalen 181 mögo yamaruyalenw ye nögön soro kunben do kene kan, min baaraw kera ZENEWU dugu kono, SUWISI jamana la. A kunben tun labenna hadamaden ni n'a danbe matrafali jekulu min fe, n'o be wele ko "KURARUZI" o sigira sen kan dijé kono kabini san 1949 la. A némogoso be ZENEWU dugu de kono. Nk'a bolofara be jamana bëe kono, minnu fangasowy'u bolonow bil'a jekulu in sabatilisëben na. Mali min b'o jamanaw la, o fangaso töglamögow y'u bolonow bil'a bënkansëben na kabini san 1965 la. Ob'a sëben kono labatoli wajibiya Mali ma, cogo bëe la.

"KURARUZI" jekulu sigikun tariki janyako jugu b'a ke lawalekoye. Akow daminera san 1868 de la. Obëben san 125 haké de ma ninan san 1993 la. Kabin'o tuma la, a kuntilemma ma yelema. A lawerela de, k'a nesin kojugu kura werew ma, minnu tun te da hadamadenw kan, o waatijanw na. An bëe y'a dòn, ko ni jamanaw cayara dijé kono, fangabolow be caya. O juguya kisebilénw n'o lajabakow te to hadamaden dòw la minnu ka kow yecogo ni fanga ta te kelen ye. Kelekow kadara kono, maramafenjuguw be mögo caman fana jogin, minnu jigiw be tige joona, k'a da ladonbaliya kan. A dòw be fere saya de ma. O bëe ye hadamaden yerew ka nögontjokow ye. Ni Ala ka latigekow nara fara mögów ka nögontjokow, i ko jidon, dugukolo yere-yere, tasumadon, ntönjigin, ja ni kongo, fiñegirin, nenegelein, fiñebana ani masibako camañ werew, an be hadamaden ni kisili n'a danbe gasi sigiliwalew lateménko numan nininkun faamuya. Jekulu in b'o yoró de nini dijé jamanakuntigw, a politikimögow n'a balawukelaw jutigelaw bëe fe. O de y'a kuntilemma ye, kabini kunun, fo bi.

"KURARUZZI" cesirilen b'o baara de la, dijé kono, k'a masoro, fangatigw ni setigiw i ko

minnu y'u bolonow bila jekulu in sëbenw na, k'a jira ko hadamaden ni kisili n'a gasi sigili y'u haminanko föl de ye, min ka gëlen n'u ka hadamadenyako tòw bëe ye, olu yerew de be ka hadamadenw lajaba, cogo bëe la. O be ke kasoladonw de sen fe, a n'olu karogelényakow in'a fobugoliw, jenininw, kolokariw, farrisogotigew n'u nögönnaw. A ko ka jugu balawukelaw de sen fe kosebe. N'u y'u ka diyagoya fangaw sinsinkelaw jutige, u ka jamanaw kono, a n'olu kókan, umago kise kelen te don mögo joginnenw na, sordasikunda ani siwlikunda, n'o ye cew ni musow ani demisenninw ye, minnu sen n'u bolo te kèle la. N'a fóra ko ni kèle kera, k'o mögo törcelen sëgennenw ladonniko, u furakeliko n'u baloko doniw, n'o y'a musakaw ye, olu ka da jamanaw wëre, wali kókan demejekulu wëre kun, o ye dabalibanko ye, min be fe damadow jira. Hadamadenw te hine nögön na tugun. Setigiw mago te sentanw na. Jamanakuntigi caman t'u ka lahiduw tiime, n'o y'u hadamaden nögönw degunni dabilali ye. Kelekeden minelenw be baganyamine. Kèle mana siwili minnu sigilen nana bololankolonya, ka dòw jogin, olu te lafiya, fo ni "KURARUZI" y'u komén, kan'u ladon konuman. O be faamuya cogo di? Sanko n'an y'a dòn, k'a jekulu bolofara be dijé yoró bëe. O jörénanko de nara n'a jekulu in ka kunbenw labenni ye, dijé jamanaw bëe kono. O kunbenw kuncéra lajeba dòkene kan, min kera ZENEWU, ninan Setanburukalo la. O lajekelaw ye nögönbilasira kuma caman dajira nögön na, bënkansëbenkerenkerenken kono, minjenseenna yoró bëe. Akumaw nesinna kelekeden minelenw de ma kosebe, k'a jira ko jigin man kan ka k'olu la, k'olu ye bolokónomögow de ye, ko jigin ka kan, ka ke kèlew jutigebagaw de la. O yoró be kèlew dabilaliko de nini, fangatigw bëe fe. Nka, kèle be se, ka dabila cogo di, ka mögów to némada gansan na, nögön ma?

GELEYA B'AN BEE KAN :

NAFOLODESEKOKERAJORENANKOYE

A bë fo ko "ni san tijera, jate te kalo la". Ob'in'a fo Mali bilama. Bee ko geleya b'i kan. Nafolodeseko kera bee jorenanko ye. Fangaso deser'a yere musakaw koro, kuma te jamanan'a konomogow taw ma. Forobabaarakelaw, kejereyew, cikelaw, lekolidenw, bolomineyororinaw ani baarakelakoro lasiglenw, bee be kasila. Fen te minnu bolo, olu ko, ka do d'u ma. Fen be minnu bolo, olu k'u ta ka do go, k'o te labolike, ko ka do yere far'o kan. A ko temenna kumamisen kan, k'a ke mankan ni baarabila ye. O dun laban ye muruti ye. O fana laban ye tijeli ye.

Geleya mana basigi yoro o yoro, mogow be fili noggon ka tijne ma, k'a masoro, tijne ye wari soroli de ye. Ni wari sorola doron, i b'a men ko : "sisan, tijne fora". O b'a jira ko fosi te wariko nenabo, wari yere ko. Kuma koni te. Kuma fogo daw yere be yen, o b'a ko juguya. O ye kuma lankolon ye, ani kumajan banbali, wali, negenni kuma. O te ben mogow ni noggon ce, cogos i la. A te ben jamana fangaso ni jamanadenw fana ni noggonw ce. Ni dogognonna te warikola, ni wariko be ke danaya nitilennenya kono, n'a be ke jelenya lakika yere la, ka noggob'a la, minnu be doonin doron soro, olu be Ala min'e n'o ye. O te yurugu-yurugu, sonali, nanbara ani binkanni bali. Bololankolon fara dooninsorola kan, geleya ye bee yelema. Geleya folo doni be dije jamanaw bee kun. Nafoloko ni nafasoroko y'o geleya sababu ye. Setigi jamanaw farala noggon kan, ka je, ka sentan jamanaw tila, noggon ce, walasa k'olu don, u sagonadaw fe. Geleya filanan ye sentan jamanakuntigi daw ka jamana maracogo jugu ye, an'o yeredonbaliyakow, minnu be nafolo kumaniya jamanaden tow ma. N'i ye nafolodeseko kelen ye jorenanko ye, bi, ka bee wuli, k'i jo, ka bee kongan, ka bee dabali ban, o sababu bora jamana maracogo jugu de la, kabini Musatile la. Tijeli minnu ker'o tuma la, olu barika bonyara kojugu, Jamana marabagaw

yerew n'u nakanmogow ma hakili soro, nafolo dunkojugu la. Sorotun be b'oyoro yoro, jamana kono'an'a kukan, utun b'o camandun. Om'u bo, bawo, a to kera nagariboko ye. O siratige la, jamanaden tow fana ma hakili soro, nemadali kojugu la, faamaw ma. Bee ye Musa, a muso, o somogow an'u nakanmogow ladege. Mogomin tun mana fen min sor'a yere koro, o tigi fana tun b'o dun. N'a fora jamana sorok'a "sanfedun", ka "jukorodun" a sorotun hake be dese fangaso yere musakaw koro, kuma te yiriwalikow ni jetaakow ma. An b'o sorodese n'o nafolodese de kene kan sisan. Ni kokandemelaw y'u kodon Mali la, o sababu bora jamana mume musakaw jate mineli de la, k'a sementiya, k'olu ka ca ni jamana mume sorow ye. Bee b'a don fana, k'o sorow te se, ka basigi, sanko, ka bugun. Dunta ka ca ; yurugu-yurugu kolo ka girin; lenpow ni takisiw te ka sara; yoro caman be ka jeni, k'u kari, k'u tijne ; senefenw te ka ne, wa, songo t'u la; jagokela caman jelen te, donkabu ni sannifeere sirawkan; surfenko kera bee taalan ye. Bee be wari doncogo don forobakesu kono. N'ka, mogo si t'a b'a sira fe. Bee kera dahirimine ninina ye, hali ni jamana kongora...

Ni politikiko, nafigiyako, kalabanciyako, ni senkromaceliko n'u noggonnaw bora kow nejini na, bawo, olu ye pariti politiki camanko taalanw ye, bee be nafolodese kun don, bee b'a damine waati don, bee b'a bancogo feerew don. Nka, ni demokarasiko donna kow nejini na, an'o hakilinata caman jira, noggon na, muru be mesen basu kan na.

N'o te, ni mogo dulenw bee y'u tilen, bee ka je, ka don da kelen fe, kaboda kelen fe, ka fangaso bolomadem, Mali be bil'a yiriwalisira kan, n'a ma ke pariti politiki kelen doron ka togodumanko ye. Nafolodeseko temensira te dower ye, jekawale ko. N'an benna, kukan demejekuluw b'an sebe don. Nka, do b'a fo, k'a ne; do b'a fo, k'a tijne. O ye mun ye ?

WARI SORCOGOW DANTIGERA

Nafolodeseko ye fangaso de föl konoğan. Ale de tögotijekö don. A b'a jira k'ale de keñera, k'a ka baara ke, walasa wari ka don forobakesu kono, a kana dëse fana, fo ka keñe musaka basiglenw koro, kalosaraw be minnu cema. Walasa ka feere sör'la, minisirijekulu ye nögonye döké san 1993 Utikalotile 13don. Ubenña wale camankan. Nk'a wale kologirin ker'a ko dajirali ye, jamanadenw na, bëe k'i hakilinata f'a la. Pariti politikiw, ani baarakelaw ka jekulu "UNTM" ani lekölidew ka jekulu "AEEM" olu de cësiril'a fe, ka temen jekulu tow kan. Dogokun kelen ker'a mankan na. Olu hakilinataw jate mineli de kera minisirijekulu ka nögonye caman labenni ye, minnu döw yerew kera sufekowy. Anogonyewdaminera, k'u kunce, tile 25 hake kono, i ko, k'a ta Utikalotile 20 na, k'a bila Setanburukalo tile 15 la. O furancé kuntaala janya ani nögonye hake caman minnu kera, olu b'a jira ko, minisiriw ka baaraw ma nogoya. A gelyea yorowkera feerewcayalideye, an'uboyow fana cayali.

O hakilinata falenkow be faamuya, k'u bila demokarasi kadara kono, n'o ye jamana haminankow jenaboli ye, jekasigi, jekafö ani jekawale siraw kan, i n'a fo, ben ker'a kan, cogo min na, kabini yeresago fangako bolokatuma. O b'a jira fana, ko Peresidan Alifa Umaru KONARE n'a ka minisiriw ma sira bila, k'u ye jemufangako basigikanw bëe latilen, k'u ma bo mögokelen si, wali, jekulukelen si jigi koro. O yere kera daamuko ye. O daamu fineduman de kono, san 1993 Setanburukalo tile 15 don, Minisiri föl, Abudulayi Seku SO y'a kanbo, jamanadenw bëe lajelen ma, ka gelyea nögoyafeere sirilenw bëe nefo, minnu latomora, feere caman sorolenw na, k'u ke, ka nögon dafa, k'a bëe ke benkanko kelen dörön ye. Minisiri fölkelen k'o yorow nefo, ka folibila fangaso bolomademebagaw bëe ma, minnu sonna k'u hakilinataw fara peresidan n'a ka minisiriw hakilinataw kan, walasa, ka feere sorogelya la, a ye wari sorocogow dantige.

WARISOROKO YE "BEEJEKO" YE

A jirala ko gelyea n'a taa o taa, jamanadenw, minnu sigilen be faso kono, ani minnu be tunga la, bëe ka kan, k'i taalan ke "yeredon" de föl ye. Jamana kanuko, ani fasobaarako ni hadamadenyako, olu te sira soro, yeredonbaliya kono. N'olu dun ma sira soro, mögöw be fili, nögon ka tije ma. N'o kera, bëe be jore n'i yere dörön de ye, a mana diya, döwre ta ka tije, wali faso yere ta ka tije. Minisiri föl ka fo la, jamana segeni sababu do ye jamana sorokow jematipali n'u keli ye, bolokofekow ye, mögo si mago te minnu na. Mögo si te miiri, jamana la. Mögo si hakili te jigin, jamana la. Mögo si t'a jore n'a hinë minë, nka, bëe b'i tegé jan, don o don, ko ka wari d'u ma, k'a soro, wari min ka kan, ka bila forobakesu kono, mögöw y'o tila nögon ce, k'a ban. A y'a jira ko ni Malidenw y'u yere dön, ko Mali be soro ke, k'a caya, ka tila k'a sigi, k'a bolo d'a sen kan, ka kokandeme makono,

n'a ma ke ni girinkajoko caman ye, minnu be jamana lagosi. Osiratige la, a y'a jira ko ben kera feere dama döw kan, ko n'olu latemekogow bor'u siraaw fe, ko wari be soro. Nk'a y'a d'a kan, ko warisoroko ye bëejeko de ye.

A k'a damine ye fangaso ka jurudonnenw, ani takisiw ni lenpow sarali ye, mögöw bannen be minnu saralima, k'a sör'ub'ubolo. Oyekeñereyew ka yoro ye. O nökanta, a k'o ye surafenko dabilili de ye. Bëe y'a dön, k'o de ye yurugu-yurugu kécogo yere ye, min ker'an bëe taalan ye. Wari minnu be sör'osiratige la, olu be bila jufaw de kono, u te don forobakesu kono.

Fen bëe be don jaamana kono, yurugu-yurugu la. Fosi te ka ke tilennenya ni jelenya kono. Minisiri föl y'a jira, ko jatew minelen ko, wari minnu ka kan, ka soro, kalo kelen kono, nin sira fila dörön

kan, k'olu bë fangaso ka san kelen musakaw bë, k'a soro fën ma nini, mögo wërew fe, i ko forobabaarakelaw, ani lëkolidenw ni cikelaw. A k'o yoro geleya kama, sordasiw sen bëna don, yurugu-yurugu këleli la, bawo, ko bën kë'a kan k'o ni "mogofaga" de bë da nögön ma. Okofeta, a k'o ye forobafenw nanbaraliw n'u feereli dabilali ye. San o san, wari min bë don fën sonyalen tununnenw nönnabilaw la, o wari bë san kelen kalosaraw bëe lajelen bë. Fën min bë d'okan, k'o ye baara kecogojugu dabilali ye. Bëe bë kalosarata la, k'a soro mögöw bë kasi la, K'u

magow te ka nënabö cogow la, bawo, tuma bëe taanikasegin b'u segen, kosebe. Baarajugukela ye faso nafolotijela de ye. o la, a jirala ko "tögödumansoro" ni "nafolosoro" bëe dama ka kan. A k'o yorow dafalan ye forobawari nanbaraboli dabilali ye, forobakesuw kono, n'a bë ke ni seben bayelëmalenw ye, forobafenw santuma n'u feeretuma.

O siratige la, Minisiri folo y'a jira, ko wari hake lakoðonnen minnu bora forobakesuw kono, san kelen kono, ko n'olu farala nögön kan, k'o fana bë şan kelen kalosaraw bë.

FANGASO MANA DESE, BEE BE SEGEN

Minisiri folo kumara wari doncogo wërew kan, forobakesuw kono, k'a sora ma dadigi mögo la. A k'o döw ye fën damadöw töñow tilali ye, fangaso ni kejereye döw ce, minnu bë esansi, petörlı ani gazuwalı n'u nögönnaw san, jamana kókan, ka n'u feere, jamana kono. A ko jatemine këra, k'a jëya, k'o tönotila wale te se, cogo si la, ka bëni dö yelenniye, esansi n'a töwsöngöwkan, k'a masoro, fangaso bëna fën w ladonniwalew nögoya, jamana kono, a baarakelaw bëe bolo. O de kosoñ, a ko bolifentigi kelen si kana jore, o la, Mali fan bëe kono. A y'a jira, ko n'o feere sabatira, ko waridonta bë caya, kosebe, forobakesuw kono. O wale latemenni sira kan, fangaso ani kejereyew ni bolifentigiw bëe bu sagow soro. A ka c'a la, esansifeerelaw têna mankan ke, bawo, nanbara t'a ko la. N'a fôra, ko jago këkun ye "töñö" de ye, n'o töñö soro, ka tila, ka jagosebenko yere nogoya, mun wëre dun bëna n'o jagofenw söngöw yelenni ye tugun?

Nka, Minisiri folo y'a jira, ko feere do fana sirila, min bëna ke sababu ye, ka waridonta caya, kosebe, forobakesuw kono, n'a bëna dadigi mögo döw la, ka temen döw kan.

O ye dö yelenni ye, fën döw söngöw kan, i ko nönbuwatiw, a jilamaw n'a mugulamaw, ani minfenw, n'o ye dölow n'u nögönnawye, minnu bë dilan faraje jamanaw kono, ani sigaretiw, sanko, minnu bë bë yoro wërew la. Mögo jumë hakili sigilen bë nin yoro la, n'a wariko fan si te s'a tigi ma?

O ye mögo ye, min te dölo min, n'a te sigareti min, n'a ka daraka ye sumansira ye, wali seri ni

monni, n'a mago si te se, "kókannono" dilannen suguya fosi ma. Walasa k'u naniya jira jamana kono mögo towla, a ka döñ, ko fangaso mana dese, bëe bë dese, jamana fangaso nëmögöw bëenna wari ladoncogo dö kan, forobakesu kono, min b'u yerew kun kan, n'a bë dadig'u la, nka, n'a b'u kunkörötta. O y'u bëe jenni y'u ka kalosara kelen ko, k'o ke bolomademew künfolo ye. O wale ka kan, ka dusu dö don, an töw bëe kono, min b'an fana jöçro minen fali kun, an yerew la. O de bë wele ko "bëejeko", faantanw ni faamaw bëe dama ka kan, wale min na, n'a bë jamana ka nëtaa sabati.

Feere fën o fën sirila, ko ka dö bë kalosaraw la, jen ma ke n'olu ye, nk'a jirala, ko fën te se, ka fara kalosaraw kan, geleya waati in kono. O ye forobabaarakelaw ka yoro ye, minfaamuyalibëko caman nogoya, k'a da Mali baarakelaw josen kan, n'o ye wari soro, n'a ma ke ni döbölko y'u saraw la. A kera cogo o cogo, a nafolosoro bëñ ka gelén, hakilinuman soro ko. Minisiri folo y'o de nini, jamana kono mögo bëe fe.

Peresidan Alifa Umaru KONARE fana ka ninan welekanw kono, a ye minnu bila jamanadenw ma, Mali ka yereeta sanyelema 33 hukumu kono, o yere da sera geleya kecogo ma, k'a ke bëe jorenanko ye, k'a jira ko "bolonkönin kelen te bële ta". O kuma köröma bë hakilinumansoro nogoya, fosi te ke min ko.

O de kosoñ, an y'a fo, ko n'an m'an bolo di nögön ma, k'an yere deme, bawo, kókandeme ye "tökajeko" de ye, ko dije bë yele Mali la. (A tò bë KIBARU nata kono).

LIPITAKO - GURUMA:

JAMANA SABA JELEN JIGI DAYɔRɔ

Jamana saba minnu jelen bë Lipitako Guruma yɔrɔ lamini nafaw la, n'o ye Burukina ni Mali ani Nizeriye, olu yiriwalikow n'u netaakow minisiriw ka nɔgɔn kunben 29 nan baaraw kera Bamako, san 1993 Zuluyekalo tile 15 n'a tile 16 kɔnɔ. A kunben dayelekene n'a kuncekene nɛmɔgɔya tun bë Mali Minisiri fɔlɔ, Abdulayi Seku SO de bolo.

A jamana saba dancew tengunnen bë nɔgɔn na, yɔrɔ min na, n'o yɔrɔ benna Ala yere ka nafamayɔrɔdilannen ma, o de bë weleko Lipitako Guruma. A yɔrɔ duguw tɔgɔw dalen kɔrɔ don, kabini lawale la. A yɔrɔ bë Mali kɔrɔnyanfan de fe. A bë tali ke Moti mara la, Burukina fanfe, ka tali ke Tumutu mara la, Nizeri fanfe. A bë tali ke dugu caman wɛrew la, Burukina ani Nizeri kɔnɔ. A jamana saba jekun ye nafa minnu ye, o fɔlɔ ye siginogonya, hadamadenya ani kelenya ye, dugukolokene kan, Ala y'u je min na. O sigi suguya te nɛnamaya, ka sabati yiriwalikow dantigeli n'u latemeliko numankɔ. Ode kɔson, a jamana kuntigiw, a minisiriw n'a mɔgo faamuyalen sugandilenwbennayiriwalifeere ani nɛtaafeere caman kan, minnu musakaw ninini bë senna. Jiko ni kuranko b'o feerew la, olu minnuye hadamadenw taalanw ye. Sigiyɔrɔkow, aniforobabaarayɔrɔkow ni cikeyɔrɔkow jate sebe minera, k'a laban dugujukɔrɔfenkow ni dugukolokanfenkow ma, i ko forokenekow, jiriforokow, nakɔkow, bagankow n'u nɔgɔnnaw anikenereye wale suguya caman in'a fo jagokow ni bololabaarakow. Fosi ma ke bolokofefen ye a yɔrɔ dondala sira kan. ninɛ ma k'a nafamayɔrɔ kelen si ko.

A kera cogo o cogo, Burukina ni Mali ni Nizeri jamana nɛmɔgɔw n'u kɔnɔmɔgɔw bëe lajelen jigi dalen bë Lipitako Guruma yɔrɔ lamini nafaw kan, bawo, ninini minnu kera kan, olu ma

jugumanko si kelen jira, a yɔrɔ nɛnamayali feere dantigelenw na. Baara minnu kera siratige olu kera wasako ni nisɔndiyako ye. A ko sabatili bë nafoloko de bolo sisani. A te naniyako bolo, bawo, a naniya bë bëe la, jamana saba ninnu kɔnɔ. Ode kɔson, donkabonitonsigiw nikunbenw te ka kɔtige, a jamanaw kɔnɔ, an'u kɔkan. Salon ta kera Burukina kɔnɔ. Niñan ta kera Mali kɔnɔ. San wëre ta bë ke Nizeri jamana kɔnɔ. A bë bɔ nɔgɔn kɔrɔ, o cogo de la, fo Ala ka Burukina, Mali ani Nizeri jamana saba sago k'u ye, i n'a f'a ye Mali, Senegali ani Moritani jamanaw sago k'u ye, cogo min na, jekulu kɔnɔ, min bë wele ko "OMVS" n'a sigira, Senegali babolo dilanni n'a dugukoloko nafaw karabalikama k'uk'a jamana saba yiriwalidaw, an'u nɛtaasiraw ye.

Naniya, dusu, barika ani feere minnu tigera, ka Senegali Babolo don da la, "OMVS" kadara kɔnɔ, n'o dondala kow dogolen t'a jamana saba kɔnɔmɔgɔ si la, fo min m'a ninɛ, k'a nɔdɔn, olu nɔgɔnw de bë senna, ka Lipitako Guruma jiko n'a dugukoloko karaba, k'u ke yiriwalidaw ye, bëe bëna bɔ minnu nun ma, nɔgɔn fe, a jamanaw kɔnɔ.

Osiratige la, Afiriki anidiné desebagato jamanaw bë k'a faamuya, ka t'a fe, ko jamana kelen si fanga te s'ayere kɔrɔ; k'u ka sɔrɔani hère ni lafiya bë jekawale dɔrɔn de la, i n'a fo faraje jamanaw bë k'a ke cogo min na. An bë gelya waati min na sisan, barika bë je ni kelenya de la.

O misali ye nafoloko ni baaraminenko ye. Kɔkandemejekuluw ka teli, ka desebagato jamana caman jelenw bolomadem, ka temen jamana kelen dɔrɔn kan. O bë tali ke, hadamadenw cayalidekan, minnu bë bojamana jelenw ka fendilannenw nafaw nun ma, nɔgɔn fe, i ko iziniw, babiliw, kuranw ani forokene labennenw.

AN K'AN YERE KOLOSI : NTONW MA FARAH ELI JAMANAW LA FOLO.

Kabini san 1993 Zuluyekalo tile 5 don, mogo faamuyalenw ye ntɔnw jiginniko kuma fɔ, farafin jamana caman kɔnɔ, Mali bɛ minnu na. Saheliyanfanfén, o jamanaw ye Mali ni Nizeri de ye, ani Moritani ni Senegali. Ntɔn fɔlɔw jiginna Mali dugu minnu kɔnɔ, o ye Kidali, Gosi ani Ararusi ye. Jateminelaw ka fɔ la, ntɔnw ma far'an na fɔlɔ. O siratige la, a jirala, ko ntɔn fɔlɔ minnu jiginna, k'olu ma se, ka silasa , a jamana kelen si kɔnɔ, hali bi. O temennen kɔ, a jirala, ko ntɔn wərew kundalen b'an ka jamanaw kan, k'olu bɛ se, ka jigin, nin Okutoburukalo la, fo ka taa se san 1993 kalo labanw ma.

N'an ye jateminé ke, an bɛ fən damadōw faamuya. Ntɔnw kéléli, k'u silasa, o ye baara kologirinba de ye. A nafolo bɔta ka ca kosebe, bawo, a bɛ ke ni minen minnu ye, n'oye awiyɔn, mɔbiliwanipɔnpew ye, olu esansiko ka bon, k'a masɔrɔ, duguw ka jan nɔgon na. O misali ye awiyɔn, wali, mɔbili tali ye, k'i kunda Kidali kan, min ni Bamako furance ka ca ni kilomètre 1000 ye. Walasa k'a nafoloko bonya dɔn kosebe, f'an ka fən damadōw fara nɔgon kan. A fɔlɔ ye tulusɔngɔ ni esansisɔngɔ ye. A filanar ye ntɔnfagafuraw sɔngɔw ye, a jimaw n'a mugumaw, minnu sɔngɔw ka gelen kosebe, bawo, a bɛe bɛ bɔ farajela de, wa, a bɛe laseli, an ka jamanaw kɔnɔ, o fana ka gelen, k'a d'a waati yere janya kan. A sabanan ye baarakela yere musakaw ye. O yɔrɔ fana ka gelen, bawo, ntɔnfagalaw ka magoñefenw bɛe dafalen de bɛ s'u bolo, yɔrɔ bɛe, hali kungow kɔnɔ. A ko geleyayɔrɔ caya kɔson, jamana si'ta sago sɔrɔ, nafolo camanbo ko. Ni nafolo dun te bolo la, a bɛ nini, cogo bɛe la, jamana kɔkan. N'o te, ntɔnw bɛ fer'u ka baara ma. N'olu dun jiginna yɔrɔ min na, a kera seneñoro wali kungoforo ye, n'u ma kɛle, bɛe b'o tɔ nɛdɔn. O ye bololankolonya ye, an'a manumakow, minnu bɛ mɔgɔdafalen kɛ mɔgɔtɔye, ka dugu jolen kɛ tomo ye, ka jamana cɛsirilen nagasi. Ntɔnjigin ye jahadi de ye. A bɛ latige, k'a

sɔrɔ mɔgɔ sigilen te n'a ye. O de b'a ke kabako, dabalibanko anjigitigekoye. Nka, sisan, yerekolosi, yereñanga ani yereñaben kadara kɔnɔ, nininiklaw bɛ se, ka bɔ ntɔnjigin kalama k'a sɔr'a waati ma se fɔlɔ. O b'i n'a fɔ, min nɔgon be ke, sanjiko, nɛnɛko, funteniko n'u nɔgonawla, n'a bɛ wele ko metewo. A kera cogo o cogo, ntɔnjigin kubenni walew, a kéléli walew ani ntɔnw ka masiba walew ye walew ye, minnu lateménko numan nafolo kasabi ka bon kosebe. Ni jamana min m'o nafoloko ke sɛbɛko ye, o kunnandiyayɔrɔ ye ntɔnw jiginbaliya ye. N'o te, o jamana masina, ka kan, ka wele ko "yereñango" jamana. O siratige la, min ye ninan ntɔnjiginko ye, Mali kɔnɔ, fangaso ye Sefawari 25.000.000 de di ntɔnfagalaw ma. O tun ka dɔgo n'olu ka wari nininen ye, kosebe. Nka, kɔkandemelaw y'a dafa, i ko dijɛ seneñokon'a balokow bolodajekulu min bɛ wele ko "FAO", ani Amerikɛnwa ka dɛmɛjekulu n'o ye "USAID" ye, ani Alizeri jamana, o min ye Mali dɛmɛ, sigiñogɔnya kama. O dɛmɛw nafamayɔrɔw ma ke warije dɔrɔn ye. Baarakeminenw ni fura suguya bɛe b'u la, n'o ye ntɔnfagalaw ye. An bɛe waati min na, sisan, ntɔnfagalaw bɛ bin kɔnɔ. U dun man surun kɔsegin na, bawo, mɔgɔ faamuyalenw ka fɔla, sahelijamanawiko Senegali, Moritani, Mali, Nizeri, Cadi, Burukina, olu bɛe ni ntɔnw bɛ se, ka mɛen nɔgon na, ni Ala ma yelema wɛre ke ...

O mɔgɔ faamuyalen kelen ye kangari gelen kelen da dɛsɛbaatojamanaw ye, min labatoli b'u lafiya, sanga ni waati bɛe la, fo k'a se hakililatige hake la. O ye mun ye? Jantoyerela : k'i laben koñuman, k'i sigi koñuman, walasa, ka wuli koñuman, ka taa ntɔnw kélé koñuman, n'a ma ke girinkajoko suguya do ye, min donyɔrɔ n'a bɔyɔrɔ bɛ caya. O yɔrɔ bɛ faamuña, bawo, ntɔnko ye cunko de ye, i ko jidon ni tasumadon n'u nɔgonna jahadiw, hadamadenw se te minnu latigeli la. A kelen si man kan, ka cun jamana kelen si kan, k'a sɔr'o labennen te.

KASAARA KERA SORODASI KUNDA : JALATIGIBA 3 FAATURA FASOBAARA KENE KAN.

San 1993 Setanburukalo tile 30 don kera kasaara jugumanba do latigedon ye, Mali sorodasi jekulu do kono, min sorodasiw ka baara ye awiyonnakelé ye. Olu de be wele ko "KOMANDO-PARAW", minnu ka nemogoso be "JIKORONI-PARA" la, Bamako, n'u ka kuntigiba tun ye Zeneral Amadu Tumani TURE yere ye, sann'o ka ke Mali jamana Peresidan ye, furancefanga waati kono. O de be ATT joyoro jir'a kasaarakola. Okasaarade kera Malidenw bëe dusukasi dara jalatigiba 3 faatulen ninnu ka fasodennumaya n'u ka sorodasiyabaara yere kecogo numan kan, n'olu kera sababu ye, k'u saba bëe körta, dɔɔnin-dɔɔnin, fo k'u lase kuntigiya ma. A mogô faatulen folo ye Komandan Siyaka KONE de ye. Ale de tun bilar'a baara yoro kuntigiba la, A.T.T. no na. A san 38 de ye ninan ye. A bangera Jaka dugu kono, n'o be Kolonjeba fe. Den 5 de b'a n'a muso bolo, A.T.T togoda be minnu na. A filanan ye Komandan Umaru SISOKO de ye. Ale de tun dalen be komandan Siyaka KONE kan, komando-paraw kuntigiya la. A san 37 de ye ninanye. A bangera Awuru dugu kono, n'o be Kayi fe. Den 3 de b'a n'a muso bolo.

Ale ni Siyaka KONE donna sorodasiya la, nogon fe, san 1978 la.

A sabanan ye Liyetenan Yakuba JAKITE de ye. Ale de tun y'u ka baarakayorokow labenbaga ye. Ale san 47 de ye ninan ye. A bangera Bamako dugu de kono. Den 7 de b'a n'a muso bolo. Ale donna sorodasiya la, san 1969 de la.

A mogô saba bëe ka baara tun ye awiyonnakelékow kalanw keli de ye, sorodasi komando-paraw kun, minnu b'u to awiyon kono, k'u fili finge fe, k'u cun jujuw kan kele kene kan. O "baarakalan" kene de ker'u saba bëe faatuli kene ye. A kalan sariya la, olu saba minnu ye karamogow ye, olu de folo ka kan, ka bo awiyon kono, kalandenw ne, k'u fili finge fe. Oker'a cogo la. Nka, Ala taar'u cunyoroben bajji konola ma. A kelen si ma se, k'a yere bo. A mogô saba bëe kera "jilasuw" ye.

Bozoden jegemine la mogô fila de y'u suw jini, k'u labo, tile naani jaalen kono. O de koso, u suturali sera ka ke, san 1993 Okutoburukalo tile 4 don. Aker'a mogobaayirika caman ne na. Peresidan Alifa Umaru KONARE yere tun b'u ka janaja kene kan.

Komandan Siyaka KONE

Komandan Umaru SISOKO

Liyetenan Yakuba JAKITE